

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discursus VIII. Moyses se rursus excusat ne in Ægyptum mittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

Deo. Conantur id quidem hæretici probari ex Scriptura, ut ajunt, sed frustra, quamvis enim credamus Scripturam esse verbum Dei, non credimus tamen librum illorum, quem ipsi Scripturam vocant, esse Verbum divinum, quia scatet interpretationibus ac versionibus falsis, ergo ut credamus illos esse missos à Deo, prius alio motivo opus est ut credamus illorum Biblia esse verè Verbum divinum: Illud motivum non potest esse nisi miracula, quia omnes qui particulariter fuerunt unquam missi à Deo, fecerunt miracula, Ergo quamdiu hæretici nulla faciunt, nullo modo tenemur credere illos esse missos à Deo.

DISCURSUS VIII.

Moyse se rursus excusat ne in Ægyptum mittatur.

MUltis, ut audivimus, egerat Deus cum *Moyse* ut iret in *Ægyptum*, instruxeratque illum non tantum quomodo hac in re se deberet gerere, sed etiam miraculorum donum contulerat. Nihilominus tamen pergit *Moyse* se excusare, & ait: *Obsecro Domine, ne hoc onus mihi imponas, quia non sum eloquens ab heri & nudius tertius, & ex quo locutus es ad servum tuum, impeditioris & tardioris lingue sum.*

Disputant hic interpretes an illud vitium linguæ *Moyse* fuerit naturale, sive an *Moyse* talis fuerit à pueritia: Ego cum *Origene* puto quod non, audiamus quid dicat *Hom. 3. in Exod. Moyse*, inquit, donec esset in *Ægypto*, & erudiretur omni sapientia *Ægyptiorum*, non erat gracili voce, nec tardus lingua, nec profitebatur se esse ineloquentem, erat enim, quantum ad *Ægyptios*, & sonoræ vocis, & eloquentiæ incomparabilis. Ubi autem cœpit audire vocem Dei, & eloquia divina suscipere, tunc sensit exilem vocem suam esse, & impeditam linguam, tunc se pronuntiat mutum, cum cœpit agnoscere verum illud Verbum, quod erat in principio apud Deum. Ita *Origenes*.

Huic consentit Abbas *Rupertus Lib. 1. in Exod. cap. 18*, qui sic facit *Moysem* loquentem: Antequam loquereris ad servum tuum, Domine, videbar mihi eloquens, & velocis linguæ, & expeditæ, nunc autem ex quo loqui cœpisti, & occulta sapientiæ tuæ man-

festare mihi, hoc didici & sensi, quod non sum eloquens, neque tam expedita lingua, ut ea quæ nunc agenda mihi imponis, dignè valeam coram hominibus eloqui. Ita *Rupertus*.

Itaque postquam *Moyfes* audivit Deum loquentem, tunc minus aptus redditus est ad loquendum cum hominibus.

Amor Dei
& mundi
contrarii.

Hinc concludo i. quod quo aliquis magis delectatur cælestibus ac divinis, tanto magis separatur ab amore terrenorum, rerumque quas mundus magni facit. Vis ergo cognoscere an in virtute, ac via Dei proficias, nec ne, vide an inter medias curas seculares, omnia quæ agis secundum mundum disponantur, an secundum dispositionem ac beneplacitum Dei, ut in omnibus fiat voluntas ejus: Si hoc habes, multum profecisti: Si vero è contrario hoc unum spectes ut omnia fiant juxta commodum tuum, & voluntatem tuam, procul defecisti à via Dei.

Ratio est quia amores contrarii se invicem destrunt: Amor Dei destruit amorem tui, & amor tui destruit amorem Dei. Propterea quo magis proficis in amore tui, hoc magis destruis amorem Dei, si crescis in te, non crescis in Deo. Ergo quo magis curam geris ut omnia tua fiant juxta commodum & beneplacitum tuum, & non juxta dispositionem ac voluntatem Dei, tanto longius discedis à Deo.

Amor Dei, inquit *Apostolus* 1 *Cor. cap. 13*, non querit quæ sua sunt, hoc est, quo quis magis diligit Deum, eo minus diligit seipsum: Quapropter, inquit *Coloss. cap. 3*, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram: Sapor cælestium, tollit saporem rerum terrenarum: Si fapis tantum ea quæ super terram sunt, hæc transitoria sunt, jam non fapis ea quæ sursum in cælo sunt, & non sunt transitoria, gustus enim unius tollit gustum alterius.

Dubito an aliquis unquam fuerit qui hæc in se magis expertus sit quam *Augustinus*: Audiamus illum loquentem in libris Confessionum. Videte illum primo nihil sapientem nisi terrena: Inhabitabam, inquit, honoribus, lucris, conjugio: Quid erat quod me delectabat nisi amare & amari: Non tenebatur modus ab animo meo & concupiscentia carnis obnubilabat cor meum, & rapiebat me per abrupta, & mersabat in gurgite flagitiorum. Ibam longius à te, Domine, & jactabar, & effundebam, & ebulliebam per fornicationes meas, sequens impetum naturæ, & excedebam omnia legitima tua: Præceps ibam inter coætaneos meos tanta cæcitate,

ut, ne vituperarer, vitiosior fierem, & fingerem me fecisse quæ non feceram, ne viderer abjectior quo eram innocentior, & castior. Sic iter agebam platearum *Babyloniae*, & volutabar in cæno, tanquam in unguentis pretiosis: Miser eram, sicuti miser est omnis animus vincetus amicitia rerum mortalium. Tunc *Augustinus* nihil sapiebat divini, quia totus sapiebat terrena atque carnalia, sapor enim ille excluderat omnem saporem divinum.

Donec tandem per misericordiam Dei, & illuminatus à Deo, incepit paulatim sapere cælestia: audite quid tunc dicat: Tu autem Domine, inquit, bonus & misericors respexisti profunditatem mortis meæ, & à fundo cordis mei exhaustisti abyssum corruptionis, & fecisti ut subderem cervicem leni jugo tuo, & humeros levi sarcinæ tuæ, *Christe Iesu*, adjutor meus, & Redemptor meus. O quam suave tunc mihi subito factum est, carere suavitatibus nugarum; nam quas amittere prius metus erat, jam dimittere gaudium erat: Ejiciebas enim eas à me, vera tu, & summa suavitas, ejiciebas, & intrabas pro eis omni voluptate dulcior. Jam liber erat animus meus à curis mordacibus ambiendi, & acquirendi, & volutandi in libidinibus.

Vides? ubi *Augustinus* incepit sapere Deum, mox illi omnia terrena atque carnalia desipuerunt & nauseam movère, jam enim amara omnia erant, quæ prius dulcia videbantur. Tunc exclamavit: Domine, amo te, percussisti cor meum verbo tuo, & amavi te. Sero te amavi pulchritudo tam antiqua, & tam nova, sero te amavi. Vocasti, & clamasti, & rupisti surditatem meam: Coruscasti, splendisti, & fugasti cæcitatem meam: Gustavi te, & omnes meæ deliciae jam sunt in te.

Quam bene ergo clamat *David Psal. 33*: *Gustate quam suavis sit Dominus*, & nihil amplius tibi sapiet nisi ipse, & sicut *Moyse* omnis ipsius eloquentia videbatur tarditas linguæ postquam locutus erat cum Deo, sic omnia quæ extra Deum sunt nugæ apparebunt, si semel gustaveris Deum.

Concludo 2. ex verbis *Moyse* loquentis ad Deum, ac dicentis, *non sum eloquens, tardioris linguæ sum*, quod Sancti magis infirmitatem suam cognoscant, ac defectus, adeoque indignos se omni bono, existimant. Eo enim magis cognoscunt defectus suos, quo sunt sanctiores, hinc fit quod omnes Sancti humiles sint, & eo humiliores quo sanctiores. Justus se peccatorem æstimat, & hoc signum

num iustitiæ: peccator vero, qui totus ambulat in tenebris, non videt se esse peccatorem, & hoc signum iniquitatis est: Unde inquit Scriptura: *Iustus in principio Sermonis accusator est sui, os autem impiorum ebullit stultitiam.*

Respondit Deus Moysi: *Quis fecit os hominis? nonne ego? noli timere, ego dabo tibi eloquentiam.*

Idem contigit *Ieremie* prophetæ, cum enim Deus illum mittere vellet ad gentes, excusabat se dicens: *Domine Deus, nescio loqui quia puer ego sum,* dicebat illi Deus: *Dabo verba mea in ore tuo:* Similiter dicebat *Christus* Apostolis *Math. cap. 10:* *Quando steteritis ante Reges & præsides, nolite cogitare, quid loquamini, dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini, non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.*

Pergit tamen *Moyſes* se excusare, & ait: *Obsecro, Domine, mitte quem missurus es, hoc est, mitte aliquem alium, ego enim plane ineptus sum ad hoc munus.*

Tunc iratus Dominus in *Moyſen*, inquit Scriptura, ait: *Aaron frater tuus Levites, scio quod eloquens sit, ipse pro te loquetur ad populum, & erit os tuum. Ipse egredietur in occursum tuum, vidensque te, letabitur corde. Virgam hanc sume in manu tua, in qua facturus es signa.*

Hoc dicto, abiit *Moyſes* in *Madian* ad *Iethro* socerum suum, dixitque ei: *Vadam & revertar ad fratres meos in Ægyptum, ut videam si adhuc vivant: Cui ait Iethro: Vade in pace.* Cumque jam esset in itinere, dixit Deus ad *Aaronem*: *Vade in occursum Moysi in desertum, occurritque illi Aaron circa montem Sinai, & osculatus est eum: Et narravit illi Moyses omnia quæ sibi dixerat Deus de rubo ardente, & miracula quæ facta erant. Tunc simul pergentes venerunt in Ægyptum, & congregaverunt cunctos seniores filiorum Israel, narravitque Aaron etiam illis, omnia quæ contigerant Moysi juxta rubum ardentem, & credidit populus, inquit Scriptura, audieruntque quod Dominus vistrasset filios Israel, & quod respexisset afflictionem illorum, & proni adoraverunt.*